

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/134/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201355
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8620201355.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. C. A., N.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., detašované pracovisko B., dieťa rodičov: matky V. Q. K., N.. XX.XX.XXXX, A. XXX XX M. Q. XX a otca T. A., N.. XX.XX.XXXX, A. XXX XX M. K. XX, právne zastúpeného JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou so sídlom Hlavná 17, Prešov, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 4P/60/2020-11 zo dňa 31.07.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zverenia maloletého do jeho výlučnej osobnej starostlivosti a úpravy styku matky s maloletým, v dôsledku toho zmeny právoplatného rozsudku súdu, ktorým bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému C..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.“

3. Rozhodnutie súd odôvodnil tým, že vo veci maloletého C. bolo rozhodnuté naposledy rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 19.2.2019 č.k 4P/87/2017-157 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 29.10.2019 sp.zn. 21CoP/124/2019-205 (právoplatný 3.12.2019). Súdly rozhodli o striedavej osobnej starostlivosti považujúc ju za najlepšie opatrenie v záujme maloletého a oboch rodičov. Skutočnosti, od ktorých otec odôvodňuje naliehavosť úpravy pomerov neodkladným opatrením, súd zobral na zreteľ a k tomu doplňuje, že ak otec mal vedomosť o skutočnostiach vo veci správania matky k maloletému, prípadne jeho manipuláciou a psychickým vydieraním syna, tento stav mal oznámiť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A., pracovisko B., avšak takáto situácia nenastala, pretože súd z pohľadu úradu práce takúto vedomosť nemá, ani otec vo svojom podaní toto neuvádza. Zamietavé rozhodnutie vo veci neodkladného opatrenia nevytvára na strane otca prekážku na podanie návrhu na začatie konania, avšak vo veci je potrebné, aby rodičia viac komunikovali, ak nechcú komunikovať, tak túto komunikáciu vyvolať v prítomnosti opatrovníka, aby bolo zreteľné, ako si rodičia zásadu najlepšieho záujmu maloletého syna C. predstavujú do budúcnosti, pretože stav, ktorý nastal 24.7.2020 a 25.7.2020, je nevhodný zo strany oboch rodičov k synovi. Súd prvej inštancie zdôrazňuje a dáva do pozornosti, že

rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom. V tomto štádiu nepovažuje za potrebné vec riešiť nariadením neodkladného opatrenia. Otcom prezentovaný - tvrdený stav súd nespochybňuje, toto berie na zreteľ, avšak pre objektívnejší pohľad na riešenie veci podľa názoru súdu by malo tomu v predmetnej veci predchádzať konanie v prítomnosti opatrovníka spôsobom, ako je vyššie uvedené, aby z toho bolo evidentne zreteľné, kto a ako z rodičov má predstavu o najlepšom záujme maloletého dieťaťa v rámci tejto striedavej starostlivosti. Súd berie na zreteľ čo najlepší záujem maloletého dieťaťa, v danom prípade záujem otca aj matky a maloletého a v tejto intencii koná.

4. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 112 ods. 1, § 367 ods. 1, § 367 ods. 2, § 367 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

III. Obsah odvolania otca, vyjadrení k odvolaniu

5. Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. V odvolaní uviedol, že matka neberie na zreteľ rady odborníkov, nemá v úmysle s otcom žiadneho navštíviť za účelom dosiahnutia najlepšieho dobra pre maloletého, vôbec s otcom nekomunikuje. Otec navštívil špecialistov, lekárov i psychológov. Maloletý má stavy úzkosti, plače až ho zadúša, trasie sa mu ruka a hovorí, že mu z toho pukne srdce a pod. V prípade, že matka si má po syna prísť, demonštruje silu už len tým, že neprichádza sama, ale s ďalšou, prípadne dvomi ďalšími osobami a situáciu zbytočne vyhrcoje. Komunikácia s ňou je v tom momente nemožná. Jediné slovné spojenia smerujú na syna a je to poväčšine krik. Súd prvej inštancie opomenul otcom namietanú zmenu pomerov, ktorá nepochybne nastala, keďže syn po nociach nespáva, má stavy úzkosti, je plačlivý, trasú sa mu ruky. Matka nerešpektuje rodičovstvo oboch rodičov, maloletého bije, keď mu je smutno za otcem, zamyká v izbe, zaťahuje žalúzie. Maloletý odmieta ísť k matke dobrovoľne. Otec predstavuje pre maloletého stabilitu a je preferenčným rodičom, lebo načúva jeho potrebám a rešpektuje v jeho živote aj matku, neočierňuje ju, nerozpráva o nej v negatívnom svetle, čo nemožno tvrdiť opačne. Matka neuznáva rolu druhého rodiča.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca označila odvolanie za nedôvodné a napadnuté uznesenie navrhla potvrdiť. Tvrdí, že neboli splnené predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia, súd konal v najlepšom záujme maloletého a pri rozhodovaní prihliadol na celý komplex rozhodujúcich okolností, ktoré mal v konaní za preukázané. Otec nevie zniesť rozchod a rozvod rodičov a neustálymi návrhmi sa pokúša meniť úpravu styku tak, aby bol maloletý nakoniec zverený výlučne do jeho osobnej starostlivosti. Tvrdenia navrhovateľa v návrhu a v odvolaní sa nezakladajú na pravde, v opačnom prípade by matka bola kontaktovaná Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Maloletý je úplne zdravý, nemá žiadne poruchy správania, netrasú sa mu ruky. V prítomnosti matky sa cíti dobre, veľmi sa ľúbia, matka by mu nikdy neublížila. Jediným problémom pri výchove maloletého je práve otec maloletého. Matka podala trestné oznámenia z dôvodu, že otec jej odmietal odovzdať maloletého. Na základe uvedeného matka žiadala napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že v záujme maloletého navrhuje potvrdiť napadnuté uznesenie.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ust. § 2 ods.1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

9. Odvolací súd napadnuté uznesenie považuje za vecne správne a argumentuje vecnú správnosť napadnutého uznesenia nasledovne.

10. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd skúmal záujem maloletého C. na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým v prípade jeho porušenia, resp. ohrozenia. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

12. Z obsahu súdneho spisu je odvolaciemu súdu známe, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Mal. C. bol rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 19.2.2019 č.k 4P/87/2017-157 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 29.10.2019 č.k 21CoP/124/2019-205 zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súdny rozhodujúce o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému C. rozhodovali o zmene pôvodného rozhodnutia Okresného súdu Svidník zo dňa 16.05.2017 č.k. 4P/57/2016-110 vo vzťahu k zmene výchovných pomerov k mal. C.. Súdny sa rozhodli pre úpravu výchovných pomerov, keď zhodnotili, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bolo vzhľadom na jeho záujem v striedavej osobnej starostlivosti, teda v rovnocennom výchovnom prostredí u oboch rodičov. V konaní sa zisťovali náležitým spôsobom aj schopnosti obidvoch rodičov. Bolo zistené, že na strane oboch rodičov sú vytvorené vhodné výchovné podmienky. V dôsledku vytvorenia rovnakých možností pre obidvoch rodičov sa vytvoril model pre rovnocenný podiel na výchove maloletého C.. Súdny v tomto konaní vyhodnocovali dôsledne všetky zákonné kritéria pre zvolenie formy striedavej osobnej starostlivosti. Závery boli prijaté po pomerne rozsiahlom dokazovaní vo veci samej.

13. Pri skúmaní vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd skúmal najlepší záujem mal. dieťaťa na nariadení neodkladného opatrenia, zaoberajúc sa pritom jednotlivými kritériami, demonštratívne uvedenými zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine.

14. Neexistenciu nevyhnutného zásahu do pomerov maloletého dieťaťa a neexistenciu potreby bezodkladného zásahu súdu do pomerov maloletého odvodzuje odvolací súd od zistení, že maloletý má zabezpečenú osobnú starostlivosť zo strany oboch rodičov. Tvrdenia oboch rodičov sú rozdielne. Otec tvrdí, že zmena pomerov nastala, keďže syn po nociach nespáva, má stavy úzkosti, je plačlivý, trasú sa mu ruky. Matka nerešpektuje rodičovstvo oboch rodičov, maloletého bije, keď mu je smutno za otcom, zamyká v izbe, zaťahuje žalúzie. Maloletý odmieta ísť k matke dobrovoľne. Matka tvrdenia otca popiera. Má za to, že maloletý je úplne zdravý, nemá žiadne poruchy správania, netrasú sa mu ruky. V prítomnosti matky sa cíti dobre, veľmi sa ľúbia, matka by mu nikdy neublížila. Jediným problémom pri výchove maloletého je práve otec maloletého.

15. Napriek rozdielnostiam v tvrdeniach oboch rodičov, nie je možné prijať záver o potrebe nevyhnutnej zmeny osobnej starostlivosti o maloletého C. formou neodkladného opatrenia. Pre zmenu právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým sa upravili pomery oboch rodičov k maloletému synovi, sa vyžaduje náležité zistenie zmeny pomerov a vyhodnotenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti je nevyhnutné poznamenať, že otec nepreukázal nepriaznivý vplyv matky, či prejavy jej dokonca agresívneho správania, ktoré by negatívne vplýval na zdravý fyzický a duševný vývin mal. C. tak, aby bolo nevyhnutné prijať ním požadované opatrenie. Prijatie tak závažného opatrenia, akým je zmena

rozhodnutia súdu o forme starostlivosti o maloletého C., od ktorej neuplynula dlhá doba, by malo byť výsledkom procesu rozsiahleho dokazovania, smerujúceho k zisteniu skutočného stavu vecí a dosiahnutiu spravodlivosti v pomeroch účastníkov konania.

16. Je potrebné zdôrazniť, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 2Cdo/104/2010, 2Cdo/105/2010).

17. Bez ohľadu na závažné tvrdenia otca ani odvolací súd nemal za preukázané ohrozenie či porušenie záujmov mal. dieťa, ktoré by predstavovalo existenciu dôvodov pre neodkladnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania.

18. Z vyššie opísaných dôvodov uplatnené odvolacie námietky neboli dôvodné.

19. V prípadnom konaní o zmenu výchovného prostredia bude nevyhnutné vyrovnať sa so všetkými potrebnými kritériami na strane rodiča, ktorému má byť dieťa zverené. Za osvedčeného skutočného stavu tak nemožno urobiť opatrenie o zmene osobnej starostlivosti bez vykonania rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré bude podkladom pre prijatie spravodlivého rozhodnutia, rešpektujúceho najlepší záujem mal. dieťaťa.

20. S poukazom na doposiaľ uvedené, odvolací súd považuje napadnuté uznesenie za vecne správne. Vychádzajúc z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj odvolacej argumentácie otca, za súčasnej procesnej situácie rešpektuje napadnuté rozhodnutie najlepší záujem mal. dieťaťa.

21. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nezhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).